

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 871/2021
14.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ АД, Београд и АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд, ради исплате накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 541/20 од 22.01.2021. године, у седници одржаној 14.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 541/20 од 22.01.2021. године у ставовима првом, трећем и четвртном изреке, тако што се одбијају као неосноване жалбе тужених и потврђује пресуда Основног суда у Панчеву П1 34/18 од 26.11.2019. године у ставовима четвртном, осмом, дванаестом, шеснаестом, двадесетом и у усвајајућем делу ставова петог, деветог, тринаестог, седамнаестог, двадесетпрвог и двадесетдругог изреке.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцима солидарно исплате трошкове ревизијског поступка и то: тужиоцу АА из ... од 86.852,00 динара, тужиоцу ББ из ... од 86.777,00 динара, тужиоцу ВВ из ... од 86.152,00 динара, тужиоцу ГГ из ... од 86.573,00 динара и тужиоцу ДД из ... од 86.530,00 динара, као и да тужиоцима солидарно исплате 43.200,00 динара, у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 34/18 од 26.11.2019. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован приговор стварне ненадлежности овог суда истакнут од стране туженог АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд. Ставовима другим, трећим, шестим, седмим, десетим, једанаестим, четрнаестим, петнаестим, осамнаестим и деветнаестим изреке одбијени су основни тужбени захтеви којим су тужиоци тражили да се обавезу тужени „Железнице Србије“ АД, Београд и АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд да тужиоцима солидарно исплате на име накнаде за топли оброк и на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора, као и да се обавезе тужени АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд да тужиоцима исплати на име накнаде за топли оброк и на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора, све у траженим периодима и појединачним месечним

износима са законском затезном каматом на наведене износе на начин ближе одређен у овим ставовима изреке пресуде. Ставовима четвртим, осмим, дванаестим, шеснаестим и двадесетим усвојени су евентуални тужбени захтеви тужилаца и обавезани тужени „Железнице Србије“ АД, Београд и АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд да тужиоцима солидарно исплате на име накнаде за топли оброк, а тужени АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд обавезан је да тужиоцима исплати на име накнаде за топли оброк, у траженим периодима и појединачним месечним износима са законском затезном каматом на наведене износе на начин ближе одређен у овим ставовима изреке. Ставовима петим, деветим, тринаестим, седамнаестим и двадесетпрвим изреке делимично је усвојен евентуални тужбени захтев тужилаца и обавезани тужени „Железнице Србије“ АД, Београд и АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд да тужиоцима солидарно исплате на име накнаде регреса за коришћење годишњег одмора у траженим периодима и појединачним месечним износима са законском затезном каматом на наведене износе на начин ближе одређен у овим ставовима изреке, док су одбијени тужбени захтеви тужилаца у преосталом делу преко досуђених износа, до тражених износа ближе одређеним у овим ставовима изреке. Ставом двадесетдругим изреке обавезани су тужени да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка и то: тужиоцу АА од 44.686,10 динара, тужиоцу ББ од 44.675,37 динара, тужиоцу ВВ од 44.585,88 динара, тужиоцу ГГ од 56.441,42 динара и тужиоцу ДД од 44.664,70 динара, као и да, осим наведених појединачних трошкова, тужиоцима солидарно накнаде заједничке трошкове парничног поступка укупно 243.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности ове пресуде па до дана исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 541/20 од 22.01.2021. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставовима четвртим, осмим, дванаестим, шеснаестим, двадесетим и у усвајајућем делу ставова петог, деветог, тринаестог, седамнаестог, двадесетпрвог и двадесетдругог изреке тако што су одбијени тужбени захтеви тужилаца на начин ближе одређен у ставу првом изреке пресуде. Ставом другим изреке одбијена је жалба туженог АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд и потврђено решење садржано у ставу првом изреке првостепене пресуде. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу двадесетдругом изреке првостепене пресуде и одбијени захтеви тужилаца на начин ближе одређен у ставу трећем изреке пресуде. Ставом четвртим изреке обавезани су тужиоци да туженима накнаде трошкове другостепеног поступка и то туженом „Железнице Србије“ АД, Београд од 24.400,00 динара и туженом АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд од 56.980,10 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20) и утврдио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у утуженом периоду били запослени најпре код туженог „Железнице Србије“ АД, Београд на неодређено време, на основу закључених уговора о раду са припадајућим анексима, да је тужени АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд настао издвајањем из „Железнице Србије“ АД, Београд на основу статусне промене издвајање уз оснивање на основу одлуке Владе РС од 02.07.2015. године, те да од „Железнице Србије“ АД, Београд преузима права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су у функцији обављања делатности, као и запослене који под истим условом настављају радни однос. Тужени АД „Инфраструктура железнице Србије“, као послодавац следбеник од „Железнице Србије“ АД, Београд преузео је Колективни уговор са припадајућим анексом, након ових статусних промена 10.08.2015. године (као новоосновано привредно друштво) преузео је од туженог АД „Железнице Србије“ тужиоце као запослене, а тужиоци су са овим туженим закључили анексе уговора о раду. Утврђено је да, према закљученом уговору о раду и припадајућим анексима уговора о раду, запослени има право на зараду, за обављени рад и време проведено на раду, увећану зараду, накнаду зараде, као и накнаду трошкова и друга примања у складу са Законом о раду и Појединачним колективним уговором за Јавно железничко транспортно предузеће Београд. На основу члана 57. Колективног уговора туженог, у вредност једног радног часа је укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, али на такав начин да је сведена на један радни час. У Колективном уговору није наведена новчана вредност спорних накнада, нити су оне новчано исказане. Тужени тужиоцима у спорном периоду нису исплатили накнаду за исхрану у току рада и накнаду регреса за коришћење годишњег одмора, а висина накнаде трошкова за исхрану у току рада, као и регреса за коришћење одмора утврђена је из налаза и мишљења судског вештака.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио евентуални тужбени захтев и обавезао тужене да тужиоцима солидарно исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за утужени период до 31.08.2015. године износе ближе одређене у усвајајућем делу првостепене пресуде са припадајућом каматом, а туженог АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд обавезао је да наведене накнаде исплати тужиоцима са припадајућом каматом, за утужени период након 01.09.2015. године.

Побијаном другостепеном одлуком преиначена је првостепена пресуда и тужбени захтеви одбијени, као неосновани, уз закључак другостепеног суда да ни у посебним, ни општим актима не постоји основ за остваривање права тужилаца за накнаду тражених трошкова за спорни период, оценивши и да пропуст послодавца да у евиденцији искаже податке по основу накнада на име топлог obroка и регреса, не значи да износи по основу ових потраживања нису и исплаћени.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Законом о раду прописано је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 61/05, који се примењује од 01.01.2006. године), прописано је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 1, 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Дакле, почев од 01.10.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о

расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог obroка од онога који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог obroка.

Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора „Железнице Србије“ АД („Службени гласник РС“ бр. 4/06), измењена је одредба члана 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбама члана 5. овог Анекса, затим чланом 18. став 2. анекса 7 Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора „Железнице Србије“ АД („Службени гласник РС“ бр. 4/2015) предвиђено да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Висина трошкова на име регреса за коришћење годишњег одмора и трошкова исхране у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, што значи да ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. Без одређивања висине накнаде у номиналном износу, она не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно. Међутим, у конкретном случају тужени у току поступка није доставио суду акт којим је одређена висина тражених накнада, из чега се основано може закључити да исти није ни донет. Имајући ово у виду, као и да одредбом члана 57. Колективног уговора („Сл. гласник РС“ бр.4/15, која је идентично регулисана и Анексом Колективног уговора „Сл. гласник РС“ бр. 4/06), није извршена конкретизација овог права у погледу одређивања висине тражених накнада, јер се кроз одређивање накнаде трошкова за исхрану и регрес у оквиру или кроз вредност радног часа, не може утврдити у којим износима је запосленима признат, па се не може се прихватити закључак другостепеног суда да ни у посебним, ни општим актима не постоји основ за остваривање права тужилаца за накнаду тражених трошкова за спорни период, као и да пропуст послодавца да у евиденцији искаже податке по основу накнада на име топлог obroка и регреса, не значи да износи по основу ових потраживања нису и исплаћени.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да је првостепеном пресудом правилно усвојен тужбени захтев тужилаца, након што је првостепени суд, уз правилну примену материјалног права, утврдио да тужиоци имају право на накнаду трошкова за исхрану и регрес, да Колективним уговором туженог, као ни другим општим актом, у спорном периоду висина ових накнада није утврђена, нити је плаћена запосленима, што чини основаним тужбене захтеве којима тужиоци потражују досуђене износе на име накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, чија висина је утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака, према параметрима из претходног колективног уговора.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбени, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену одлуку, одбио жалбу тужених и потврдио првостепену пресуду.

Тужиоци су успели у поступку по ревизији, па им, на основу члана 153. и 154. ЗПП, припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су досуђени у висини од 43.200,00 динара на име трошкова за састав ревизије од стране адвоката, у складу са Тарифним бројем 16. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12), као и трошкови судских такси на ревизију и одлуку по ревизији и то: тужиоцу АА укупно 86.852,00 динара, тужиоцу ББ укупно 86.777,00 динара, тужиоцу ВВ укупно 86.152,00 динара, тужиоцу ГГ укупно 86.573,00 динара и тужиоцу ДД укупно 86.530,00 динара, према Тарифном броју 1. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић